

*V- Vers la demostració de la catalanitat del Quixot.
Uns noms clarament d'origen català.*

La primera aventura.

El nostre aventurer, que ja es creu cavaller, sent una veueta que és queixa, és n'Andrés, que és l'Andreu, el noi lligat de la primera aventura.

I aquí apareix Juan **Halduco**, el rico; amo i apallisador d'Andreu, amb la reversió etimològica ens dóna **Falduc**, (**fa'l duc o fals duc**), el ric, indicant que com que era poderós podia oprimir als subordinats. També hom podria entendre que la noblesa tractava malament els súbdits per qüestions de diners.

Personatges d'altres llibres però que permeten entendre coses si el lector sap català.

El lector podrà veure una cosa interessant.

Les múltiples lectures, sense que hagin de ser les triades per l'enginy suprem d'en Cerv-antes, de noms de personatges d'altres llibres de Cavalleries.

L'elm del Mambrí. Angèlica, Baiard, Sacripant, Marsili, merlí....

Que pot ser un sistema graciós de saltar-se la censura:

Marqués de Matua, **marques d'amant tua, marques de ma(n) tua, marquès de mato a.**

Valdovinos, **Vall d'ovins, Vall de vins.**

Abandarraez, **ah bandarria és , Abans D'ara és.**

Jarifa, **Girafa.**

Rodrigo de Narvaez de Antequera. **Roderic d'Anar bé d'Anguera.**

Però tornant al personatges reals en trobem un que sembla la confusió, o millor encara deixa matxucat el castellanisme.

Diego Pérez de Vargas **el Machuca**, un personatge castellà, que té un sobrenom català, però som en un llibre presumptament escrit en castellà, en un llibre castellà i sense tenir cap relació en aquesta part ni amb Catalunya ni amb res català, la conclusió tal com expliquen en Jordi Bilbeny i l'A. Sendra és que un autor català li posa el sobrenom en un llibre en Català, i el traductor al castellà no el canvia, d'aquesta forma doncs queda escrit en català; abans que

se m'oblidi! Matxucar en castellà és "Machacar", per tant hauria de ser **Machaca**.

Si us i fixeu diu: "hizo tales cosas aquel dia i **machacó** tantos moros, que le quedó els sobrenombre de **Machuca**" Com bé observa Martí de Riquer, pròpiament hauria de dir machucó, a fi d'explicar el sobrenom de Machuca, però afegeixo jo també, que si és una traducció, simplement no es va traduir el nom propi.

Continua: "I así él como sus descendientes se llamaron desde aquel dia en adelante **Vargas** i Machuca" però el Vargas , per que o ha de canviar? ja queens ha dit que "desgajó de una encina un pesado ramo o tronco" això porta a pensar en que Vargues era **Vergues**. D'aquesta manera ell i els seus descendents van passar a dir-se **Vergues** i **Matxuca**.

Port la Pica

Indret passat per la censura a **Puerto Lápice**, sigui activa o passiva, indret real de la Mancha castellana i lloc d'una aventura, amb el Biscaí irat. Veieu el doble sentit de pic-a:

- 1- lògicament el port d'una muntanya o pic.
- 2- ben escaient pel lloc on es fa la molt simbòlica pica, o lluita entre el Queixot i el Biscaí, el poder estranger i dictatorial, on tenim la batalla de les batalles, en Servent ens forneix la pica de les piques.

Per a més explicació cal entendre que la a final és neutra, i amb les neutres és possible dubtar entre posar-hi A o E, però si sabem que la manera habitual de castellanitzar és afegir una E al final consonàntic tenim que lo pic o la pica ja no fan pas la pique, i d'aquí a "la pice" poc hi queda.

El Biscaí. Don Sancho de Azpetia, el Biscaí colèric, que ara resulta que és un Don Traginer i escuder. Aneu a saber si es peta o si vol dir que es peti. A les edicions posteriors es posa Azpeitia, suposant que fa referència a n'aquesta població, però, per alguna raó no ho diu així l'original.

Lluís Mª Mandado i Rossell
Recercador i col·laborador de CCH